

Буџет ће бити избалансиран

Интервју Мирка Цветковића листу "Глас јавности", 14. 6. 2007. године

За плате у јавном сектору 28 милијарди више него 2006. године. Отпремнине за 4.500 бивших радника "Заставе". Пореска управа нема капацитете да доскочи спретним послодавцима, који избегавају да плате доприносе, па ће се мењати прописи.

Мирко Цветковић, нови министар финансија, ових дана интензивно је водио разговоре са највећим корисницима пара из буџета како би их убедио да мало приштеде. До краја недеље предлог буџета требало би да буде пред посланицима, а оквирно је утврђено да редовни приходи државној каси, дакле без прихода од приватизације, буду 581 милијарду динара.

"Идеја је да се расходи уклопе у ове приходе и да буџет буде избалансиран, мада знам да је то немогуће због преузетих обавеза бивше владе. Раније сам изјавио да би дефицит могао да износи од један до 1,5 одсто бруто домаћег производа, али како смо се приближили коначном уобличавању предлога буџета за ову годину, то ће бити далеко мање, око 0,5 одсто. Тиме би, чини ми се, могли да будемо задовољни. Ово је изнуђено стање, а кључни циљ је да не подгревамо тражњу и нарушавамо постигнуту макроекономску стабилност и у будућности размишљамо о смањењу јавне потрошње", каже Цветковић.

Које су обавезе зацементиране?

Неколико, пре свега плате у јавном сектору. За њих се издваја четвртина буџета јер су у односу на претходну годину повећане у просеку око 22-23 одсто, а из државне касе их прима, укључујући и Војводину, 258.000 људи. Само по основу њиховог повећања у буџету ће се издвојити 28 милијарди више него у 2006. години. Непроменљива ставка су и редовни капитални издаци, који износе око 25 милијарди динара. За Национални инвестициони план, који је сада укључен у буџет, и финансираће се из редовних прихода, издвојено је око 40 милијарди. Задата величина је и буџет Војводине за који ће се, према Уставном закону, издвајати седам одсто из републичког буџета.

Колико ће Војводина добити пара?

Знатно више – око 40 милијарди, а прошле године је издвојено око 26 милијарди. Треба имати у виду да је то уствари трансферисање новца, па је републички буџет као проточни бојлер. Из буџета ће ове године и Републичком заводу за здравствено осигурање отићи 16 милијарди и на тај начин ће се решити старе дубиозе. Завод је, наиме, сервисирао услуге неким категоријама становништва које немају здравствено осигурање, а међу њима су и избеглице. То овом Заводу није на време плаћено.

Ко неће добити новац из НИП-а?

Прегледали смо уговоре и утврдили да је до сада на разне пројекте потрошено 14 милијарди, а за још шест су преузете формално-правне обавезе. Контролом уговора накнадно је утврђено да је до сада потрошено чак мало више од пола суме предвиђене за НИП. Договор је да се види шта је резервисано за Војводину, а затим преостали део подели на пројекте у Србији. При томе, треба имати у виду да НИП не служи за "капиларно" расипање пара на инвестиције које нису капиталне. НИП је дугорочна оријентација Србије, која се тиме одрекла да новац намењен НИП-у убади у потрошњу, већ ће финансирати "оставштину за будућност", односно пројекте за које се не може наћи комерцијални финансијер и који ће остати будућим генерацијама.

Да ли ћете смањивати субвенције?

Фонд за субвенције опада јер се смањује број друштвених предузећа која нису приватизована. Највећи проблеми су РТБ "Бор" и крагујевачка "Застава". Највише пара одлази за плате у "Заставину" фирму "Застава запошљавање и образовање", где има око 4.500 људи. Идеја је била да се извесно време, док не нађу посао, помогне тим људима, али уговор је сваких годину дана продужаван и последњи истиче у септембру. Месечни фонд плата за тај део "Заставе" је милион евра, односно 12 милиона евра годишње. То је енормни издатак из буџета. Министарство за економију и регионални развој и Министарство финансија су се договорили да се тим људима понуди социјални програм и у овогодишњем буџету су за то већ предвиђене паре, око 1,5 милијарди динара или 20 милиона евра. Тим бившим радницима фабрике ће се до септембра исплаћивати и плате, али ће на овај начин проблем бити трајно решен.

Шта ће бити са РТБ "Бор", да ли ће, што ових дана тражи, добити из буџета два милиона евра за куповину опреме?

Као економиста мислим да, ако постоји законска могућност, треба што пре разговарати са другопласираним понуђачем са претходног тендера, а ако не постоји, расписати нови тендер. О томе ће дефинитивно одлучити Министарство економије. "Бор" добија субвенције и нема могућности да се, поред тих редовних, из неке резерве, одвоје паре за куповину и опреме. Они ће сами одлучити како ће расподелити паре из субвенција.

Да ли ћете кадровски ојачати Пореску управу јер је слаба наплата доприноса, па на стотине хиљада људи нема здравствено и пензионо осигурање?

У саставу Министарства финансија су две велике Управе – пореска и царинска. Њима ће се конкретно бавити државни секретари. Немамо намеру да у тим управама смењујемо оне који су добро радили. Мислим да Пореска управа

често нема капацитет да доскочи свим довијањима послодаваца да избегну обавезе. Зато ћемо, осим кадровског јачања, мењати и законску регулативу, како бисмо смањили могућност да послодавци не измирују обавезе.

Да ли ће се, како сте обећали, смањивати порез на куповину првог стана и компјутера?

Да. На рачунаре ће се, уместо досадашњих 18, плаћати осам одсто ПДВ-а. За куповину првог стана порез на пренос апсолутних права, када је реч о старим становима неће се плаћати, као ни ПДВ од осам одсто када је у питању стан у новоградњи. Иначе, додали смо још једну пореску олакшицу у оквиру измена Закона, а то је да се порез на пренос апсолутних права са пет спусти на два и по одсто, без обзира на то који се стан по реду купује.

Хоће ли се дозволити пререгистрација аутомобила са црногорским таблицама?

Мој став је да, било како да се тај проблем реши, буџет од тога неће имати значајан приход, па је, према томе, то политичко питање. Видим да министри о томе дају опречне изјаве и објективно разумљиви су и једни и други аргументи. Битно је да се око овог питања постигне договор на нивоу владе.

Да ли ће пензије бити усклађиване са платама као у Швајцарској?

Разматраћемо шире измене у пензионом систему. Морамо да сагледамо комплетно стање у пензионим фондовима и мислим да би било фер да пензионери добију пензију која се индексира не само са трошковима живота, већ и са растом плата. Има основа да се нађе средње решење, али не у овој години.

(Аутор: Светлана Јовичић)